

**Tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo
„Goindex pensija 1968–1974 tikslinės grupės pensijų
fondas“ investavimo strategija**

I. Bendrosios nuostatos

1. Ši pensijų kaupimo bendrovės Goindex, UAB („**Bendrovė**“) įsteigto ir valdomo tikslinės pensijų fondų dalyvių grupės pensijų fondo „Goindex pensija 1968–1974 tikslinės grupės pensijų fondas“ („**Pensijų Fondas**“) investavimo strategija („**Strategija**“) yra neatskiriama Standartinių tikslinės pensijų fondo dalyvių grupės pensijų fondo taisyklių („**Taisyklės**“) dalis.
2. Visos kitos Strategijos 1 p. nenurodytos ir šioje Strategijoje vartojamos sąvokos atitinka teisės aktuose nustatytas sąvokas.
3. Strategija parengta atsižvelgus į Lietuvos Respublikos pensijų kaupimo įstatyme ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme numatytus pensijų turto investavimo principus, taisykles ir ypatumus.
4. Strategija yra pagrįsta strateginiu pensijų turto paskirstymu, kuriuo yra siekiama užtikrinti optimalų rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų santykį visu kaupimo laikotarpiu. Rizikingiems aktyvams priskiriamos akcijos – akcijų indeksus sekantys kolektyvinio investavimo subjektai ir biržoje prekiaujami fondai (angl. *exchange traded funds*, ETF). Mažiau rizikingiems aktyvams priskiriami skolos vertybiniai popieriai – obligacijų indeksus sekantys kolektyvinio investavimo subjektai ir biržoje prekiaujami fondai, taip pat pinigai sąskaitoje.
5. Turto paskirstymui yra atsižvelgiama į tipinį vidutinį Pensijų Fondo dalyvį apibūdinančius veiksnius, pavyzdžiui: įmokų dydį, sukauptą sumą, rizikos tolerancijos lygį, likusią dalyvavimo pensijų kaupime trukmę, dažniausiai pasirenkamą pensijų išmokų rūšį, ilgaamžiškumą, kitas Bendrovės nustatytas svarbias prielaidas.
6. Ši Strategija yra suformuota atsižvelgiant į laiką, likusį iki tipinio vidutinio Pensijų Fondo dalyvio senatvės pensijos amžiaus.
7. Bendrovė Pensijų Fondą valdo taip, kad užtikrintų jo dalyviams papildomą pensiją senatvėje, kuri leistų padidinti dalyvio pensijos pakeitimo normą, bet kartu ir rūpestingai valdytų dalyviams tenkančią investavimo riziką.
8. Kol šio Pensijų Fondo dalyviai yra jaunesni, daugiau investuojama į rizikingus aktyvus; laikui bėgant ir Pensijų Fondo dalyviams artėjant link pensinio amžiaus, rizikingų aktyvų dalis (ir rizika) yra palaipsniui mažinama, o mažiau rizikingų aktyvų dalis didinama. Tai leidžia dalyviams išlikti šiame Pensijų Fonde visą laiką iki sulaukiant tipinio vidutinio Pensijų Fondo dalyvio senatvės pensijos amžiaus.

II. Pensijų Fondo investavimo tikslai ir investavimo principai

9. Bendrovė užtikrina, kad Pensijų Fondo turtas būtų investuojamas siekiant užtikrinti viso Pensijų Fondo finansinių priemonių portfelio saugumą, pelningumą ir likvidumą.
10. Bendrovė, siekdama sumažinti dalyviams tenkančią investavimo riziką, investicijų paskirstymą formuoja taip, kad Pensijų Fondo investicijų portfelis būtų pakankamai diversifikuotas atsižvelgiant į investicijų turto klases, geografinių regionų ir sektorių specifiką ir tarpusavio priklausomybes.
11. Siekiant aiškumo ir palyginamumo, Bendrovė, Strategijos V dalies lentelėje pateikdama strateginį pensijų turto paskirstymą bei pasirinktas strategines investicijų turto klases, jas sugrupuoja į rizikingus ir mažiau rizikingus aktyvus ir nurodo, kokią procentinę dalį Pensijų Fondo portfelyje jie sudarys Pensijų Fondo veikimo laikotarpiu.
12. Bendrovė įsipareigoja laikytis nustatytų rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų dalies santykio portfelyje. Kai rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų dalis Pensijų Fondo investicijų portfelyje nukrypsta daugiau kaip 10 procentinių punktų nuo nustatytos proporcijos, laikoma, kad Bendrovė nesilaiko pasirinktos Strategijos bei turi pakeisti Pensijų Fondo portfelio struktūrą, kad ji atitiktų reikalavimus, arba peržiūrėti Strategiją. Keisti Pensijų Fondo portfelio struktūros ar peržiūrėti Strategijos nereikia tais atvejais, kai Bendrovė yra nukrypusi daugiau kaip 10 procentinių punktų nuo nustatytos rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų proporcijos trumpiau nei 90 kalendorinių dienų iš eilės.

III. Turto investavimo tvarka ir sritys

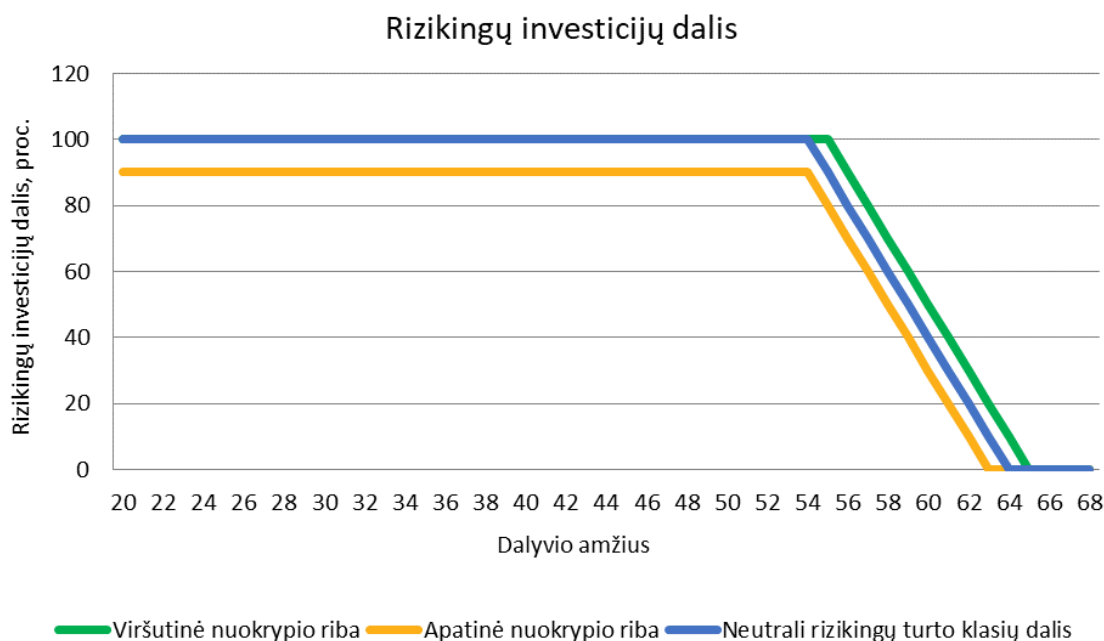
13. Pensijų Fondo turtas investuojamas pagal šią Strategiją, griežtai laikantis įstatymų ir Bendrovės patvirtintose vidaus tvarkose nustatytų limitų.
14. Pensijų Fondo turtą gali sudaryti:
 - 14.1. perleidžiamieji vertybiniai popieriai ar pinigų rinkos priemonės;
 - 14.2. indeksus sekančių kolektyvinio investavimo subjektų ir biržoje prekiaujamų fondų atitinkančių Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir Pensijų kaupimo įstatymo nustatytus reikalavimus, investiciniai vienetai ar akcijos.
 - 14.3. ne ilgiau kaip 12 (dvylika) mėnesių padėti indėliai, kuriuos galima atsiimti pareikalavus, esantys kredito įstaigose, kurių registruota buveinė yra Europos Sąjungos valstybėje narėje arba kitoje valstybėje, kurioje riziką ribojanti priežiūra yra ne mažiau griežta negu Europos Sąjungoje;
 - 14.4. pinigai;
 - 14.5. išvestinės finansinės priemonės, kurios gali būti naudojamos tik apsidraudimo tikslais (valiutos ir palūkanų rizikai valdyti).

Pensijų Fondo turtas nėra tiesiogiai investuojamas į akcijas, skolos vertybinius popierius, alternatyvius investicinius fondus, aktyviai valdomus investicinius fondus ar kitas finansines priemones.
15. Pensijų Fondo turtas gali būti investuojamas tik į tokius perleidžiamuosius vertybinius popierius, pinigų rinkos priemones ir biržoje prekiaujamų fondų vienetus ar akcijas:
 - 15.1. kurie yra įtraukti į prekybą rinkose, kurios pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus yra laikomos reguliuojamomis ir veikiančiomis Europos Sąjungos valstybėse narėse;
 - 15.2. kurie yra įtraukti į prekybą prekybos sistemoje veikiančioje pagal nustatytas taisykles ir esančioje Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėje, kuri nėra Europos Sąjungos valstybėse narė;

Prisijungus naujoms valstybėms narėms ar išstojus dabartinėms, taip pat pasikeitus nurodytų vertybinių popierių biržų pavadinimams, atitinkamai gali būti keičiami ir pensijų fondo turto investavimo regionai ir biržos.
16. Bendrovė, vykdydama investicinį sprendimą ar perduodama jį vykdyti kitam subjektui, veikia geriausiomis Pensijų Fondui ir jo dalyviams sąlygomis bei jų interesais ir vadovaujasi Lietuvos Respublikos ir/ar Europos Sąjungos teisės aktais bei Bendrovės patvirtinta Investicinių sprendimų vykdymo politika. Investicinius sprendimus dėl Pensijų Fondo turto priima ir vykdo Bendrovės valdybos sprendimu suformuotas investicijų valdymo komitetas.
17. Bendrovė yra sudariusi Strategiją atitinkantį Pensijų Fondo lyginamąjį indeksą, kurį naudoja vertindama Pensijų Fondo finansinius rezultatus. Pensijų Fondo lyginamasis indeksas yra skelbiamas Bendrovės interneto svetainėje www.goindex.lt. Pensijų Fondo lyginamasis indeksas padeda įvertinti Pensijų Fondo finansinius rezultatus bei Pensijų Fondo turto valdymo efektyvumą. Duomenys apie Pensijų Fondo ir lyginamojo indekso rezultatus taip pat yra pateikiami Bendrovės veiklos ir finansinės būklės ataskaitose ar skelbiant Pensijų Fondo finansinius rezultatus (Bendrovė, skelbdama Pensijų Fondo finansinius rezultatus, juos lygina su Pensijų Fondo lyginamuoju indeksu priežiūros institucijos nustatyta tvarka).

IV. Strateginis Pensijų Fondo turto paskirstymas per visą jo veikimo laikotarpį iki planuojamo Pensijų Fondo likvidavimo

18. Pensijų Fondo turto paskirstymą į rizikingus ir mažiau rizikingus aktyvus ir galimų nuokrypių ribas per visą Pensijų Fondo veikimo laikotarpį iki planuojamo Pensijų Fondo likvidavimo Bendrovė atvaizduoja diagramoje: vertikaliajoje ašyje yra nurodyta rizikingų aktyvų dalis, o horizontalioje – tipinio vidutinio Pensijų Fondo dalyvio amžius.

19. Iki tipiniam vidutiniam Pensijų Fondo dalyviui sueis 54 metai, 100 proc. Pensijų Fondo turto dalį sudarys išimtinai rizikingi aktyvai. Vėliau šis pasiskirstymas keisis ir, kai vidutiniam Pensijų Fondo dalyviui sueis 64 metai, Pensijų Fondo turtą sudarys išimtinai tik mažiau rizikingi aktyvai (rizikingų aktyvų dalis kasmet mažės, kol liks 0 proc.). Toks Pensijų Fondo turto paskirstymo į rizikingus ir mažiau rizikingus aktyvus santykis yra pasirinktas atsižvelgiant į tarptautinius tyrimus, kurie rodo, kad rizikingų aktyvų dalies investiciniame portfelyje mažinimas kuo vėlesniam amžiuje yra naudingas kaupiančiajam. Atsižvelgdami į kitų šalių laiko patikrintą pensijų fondų praktiką (pvz. Švedijos AP7), manome, kad pasirinktas laikas mažinti rizikingų aktyvų dalį portfelyje – apie 10 metų iki pensinio amžiaus – yra tinkamas.

V. Pensijų Fondo strateginio pensijų turto paskirstymo aprašymas

	Rizikingi aktyvai	Mažiau rizikingi aktyvai		
	Rizikingus aktyvus sudarančios turto klasės	Mažiau rizikingus aktyvus sudarančios turto klasės		
	Pasaulio akcijos	Eurozonos vyriausybės obligacijos (trumpo termino)	Eurozonos vyriausybės obligacijos (vidutinio termino)	Europos likvidžių įmonių obligacijos (trumpo ir vidutinio termino)
Turto klasę parodantis lyginamasis indeksas:	MSCI ACWI IMI Net Total Return USD Index (perskaičiuota EUR)	Bloomberg Barclays Euro Aggregate Treasury 1-3 Yr Total Return Index	Bloomberg Barclays Euro Aggregate Treasury 3-5 Yr Total Return Index	Bloomberg Barclays Euro Aggregate Corporate 1-5 Yr Total Return Index
Lyginamojo indekso santrumpa:	MIMUAWON	LET1TREU	LET3TREU	LEC4TREU
Metai	Strateginis pensijų turto paskirstymas nurodant pasirinktų turto klasių neutralią dalį, proc.			
2022-2025	100%	0%	0%	0%
2026	90%	2,5%	2,5%	5%

2027	80%	5%	5%	10%
2028	70%	7,5%	7,5%	15%
2029	60%	10%	10%	20%
2030	50%	12,5%	12,5%	25%
2031	40%	15%	15%	30%
2032	30%	17,5%	17,5%	35%
2033	20%	20%	20%	40%
2034	10%	22,5%	22,5%	45%
2035	0%	25%	25%	50%
2036-...	0%	25%	25%	50%

VI. Pensijų Fondo investicijų perbalansavimo strategija

20. Pensijų Fondo turto klasių, skirstomų į rizikingus ir mažiau rizikingus aktyvus, proporcijos kinta kiekvienais metais, kaip pavaizduota Strategijos V dalies lentelėje.
21. Pagal tais metais Strategijoje nurodytą lyginamąjį indeksą Pensijų Fondo investicijos perbalansuojamos kiekvienų metų pradžioje (per pirmąjį einamųjų metų ketvirtį).
22. Bendrovė, atsižvelgiant į pinigų srautus iš Pensijų Fondo ir į Pensijų Fondą, gali perbalansavimą atlikti arba pradėti ankstesnių metų pabaigoje ir/ar einamųjų metų pradžioje.

VII. Rizikos vertinimo metodai ir rizikos valdymo principai

23. Vertindama Pensijų Fondo rizikas, Bendrovė turi įvertinti visas rizikas ir visas pensijų turto pozicijas, įskaitant nelikvidžias.
24. Investavimo riziką kelia įvairūs veiksniai, dėl kurių įtakos Pensijų Fondo turto vertė gali sumažėti arba padidėti. Bendrovė siekia užtikrinti, kad rizika, su kuria susiduria ar gali susidurti šis Pensijų Fondas, būtų valdoma nuolat ir neviršytų limitų, nustatytų teisės aktuose bei šioje Strategijoje.
25. Su Pensijų Fondo investicijomis yra susijusi ši rizika:
 - 25.1. **Rinkos svyravimų rizika.** Tai yra pagrindinė rizika, daranti tiesioginę įtaką fondo investicijų portfelio verčių pokyčiams. Visos rinkos vertė gali sumažėti ar padidėti dėl kintančių palūkanų normų, naujo priežiūros institucijų nustatyto reglamentavimo, pasikeitusių ekonominių sąlygų ar kitų priežasčių. Bendrovė valdydama šią riziką Pensijų Fondo turtą paskirsto tarp skirtingų turto klasių, regionų ir ekonomikos sektorių;
 - 25.2. **Palūkanų normos rizika.** Daugelis fiksuoto pajamingumo skolos vertybinių popierių yra susiję su rizika, kad jų vertė gali sumažėti ar padidėti dėl pakeistų palūkanų normų, t.y. investicijų vertė mažėja didėjant palūkanų normoms ir atvirkščiai – investicijų vertė didėja, kai palūkanų normos mažėja. Bendrovė valdydama šią riziką gali naudoti išvestines finansines priemones, o taip pat Pensijų Fondo turtą paskirsto tarp įvairių fiksuoto pajamingumo skolos vertybinių popierių indeksus sekančių kolektyvinio investavimo subjektų;
 - 25.3. **Infliacijos rizika.** Padidėjus infliacijai, Pensijų Fondo investicinio vieneto perkamoji galia atitinkamai mažėja. Valdydama šią riziką, Bendrovė gali investuoti į obligacijų, kurių vertė yra susijusi su infliacijos tempais, indeksus sekančius kolektyvinio investavimo subjektus;
 - 25.4. **Likvidumo rizika.** Rizika patirti nuostolius dėl santykinai mažo rinkos likvidumo, kuris gali neleisti parduoti Pensijų Fondo turtą norimu laiku ir už norimą kainą arba apskritai atima galimybę parduoti turimą turtą (investicijas). Siekiant sumažinti likvidumo riziką, Bendrovė investuoja į vertybinius popierius ar pinigų rinkos priemones, kurioms būdingas didelis likvidumas;

- 25.5. **Valiutų kursų svyravimų rizika.** Jei Pensijų Fondo investicijų portfelyje yra vertybinių popierių užsienio valiuta, tai, keičiantis valiutos, kuria investuota, kursui euro atžvilgiu, kinta ir investicijų vertė. Bendrovė, valdydama valiutų kursų svyravimo riziką, turi teisę naudoti išvestines finansines priemones; investuojant į akcijas, valiutų rizikos premija yra dalis visos tam tikro regiono akcijų rizikos premijos, todėl siekiant pilnai išnaudoti tokios rinkos potencialą ilguoju laikotarpiu, atskirų regionų akcijų rinkų valiutos rizika nėra draudžiama. Obligacijų rinkose Bendrovė gali rinktis apdrausti valiutos riziką naudodama išvestines finansines priemones;
- 25.6. **Kredito rizika.** Tai rizika patirti nuostolių dėl emitento nesugebėjimo įvykdyti savo skolinių įsipareigojimų. Siekiant sumažinti šią riziką Bendrovė investuoja į indeksus sekančius kolektyvinio investavimo subjektus, kuriuos sudaro didelis skaičius skirtingų emitentų skolos vertybinių popierių, taip pat didžioji dalis su skolos vertybiniais popieriais susijusių investicijų nukreipiama į mažos rizikos (t.y. turinčių aukštą kredito reitingų agentūrų suteiktą reitingą) emitentų vertybinius popierius;
- 25.7. **Sandorio šalies ir atsiskaitymų rizika.** Galimi nuostoliai dėl sandorio šalies nesugebėjimo įvykdyti savo finansinius įsipareigojimus. Siekiant sumažinti sandorio šalies riziką, Bendrovė sudaro sandorius su patikimomis ir gerą reputaciją turinčiomis finansų institucijomis.
26. Bendrovė, vadovaudamasi jos vidiniais dokumentais nustatytu rizikos vertinimo procesu ir procedūromis, nuolat vertina ir kontroliuoja Pensijų Fondo riziką.

VIII. Rizikos vertinimo procedūros ir būdai

27. Pensijų Fondo atitikimas nustatytiems turto klasių proporcijų reikalavimams tikrinamas kiekvieną Pensijų Fondo vertės skaičiavimo dieną.
28. Vertinant ir valdant Pensijų Fondo riziką yra skaičiuojami bei analizuojami statistiniai rizikos rodikliai (pasirinktinai – standartinis nuokrypis, beta koeficientas, indekso sekimo paklaida, IR (angl. information ratio) rodiklis ir kiti rizikos parametrai) bei tikrinami visi esami arba numatomi rizikos ribojimų pažeidimai, siekiant užtikrinti, kad būtų greitai imtasi tinkamų veiksmų jiems ištaisyti, vadovaujantis Taisyklėmis, Bendrovės patvirtintomis vidaus tvarkomis, reglamentuojančiomis fondų rizikos valdymą.

IX. Baigiamosios nuostatos

29. Ši Strategija įsigalioja ją patvirtinus Bendrovės valdybos sprendimu, nebent Bendrovės valdybos sprendime numatyta kita Strategijos įsigaliojimo data.
30. Strategija, jos įgyvendinimas ir tinkamumas yra peržiūrimi ir įvertinami ne rečiau kaip vieną kartą per trejus metus.
31. Strategijos peržiūra gali būti atliekama ir dažniau, jeigu keičiasi prielaidos, kurių pagrindu buvo rengiama ši Strategija, arba pasirinktos turto klasės nebeatitinka lūkesčių ir tikslų, atsiranda anksčiau į Strategiją neįtrauktų turto klasių ir su jomis susijusių finansinių priemonių, kurios labiau atitinka pensijų kaupimo dalyvių interesus, ar keičiasi ekonominis ciklas.
32. Strategijos peržiūra ir jos rezultatai privalo būti dokumentuojami. Priežiūros institucijos prašymu, Bendrovė šiuos dokumentus privalo pateikti priežiūros institucijai.
33. Strategijos keitimo tvarką nustato Lietuvos banko valdybos 2018 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 03-159 „Dėl pensijų fondų steigimo ir likvidavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtintas Pensijų fondų steigimo ir likvidavimo tvarkos aprašas.
34. Strategijos pakeitimai yra laikytini esminiais, kai rizikingų ir mažiau rizikingų aktyvų dalis Strategijoje keičiama daugiau kaip 5 procentiniais punktais (imtinai).

35. Apie esminius Strategijos pakeitimus Pensijų Fondo dalyviai informuojami asmeniškai raštu (elektroniniu paštu, elektroninių paslaugų teikimo sistema ar paštu) arba kitu būdu (jei tai sutarta su Pensijų Fondo dalyviu sudarytoje pensijų kaupimo sutartyje).